Súd:	Okresný súd Košice I
Spisová značka:	4Tk/1/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu:	7122010002
Dátum vydania rozhodnutia:	02. 05. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Michal Pačuta
ECLI:	ECLI:SK:OSKE1:2022:7122010002.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Košice I, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Michala Pačutu a prísediacich Mgr. Márie Sadovskej a Mgr. Miriam Hunčíkovej, na hlavnom pojednávaní konanom dňa 2. mája 2022 v Košiciach jednomyseľne takto

r o z h o d o l :

obžalovaný:
R. Y., nar. XX.XX.XXXX v N., trvale bytom F. XXX/XX,
Y., t. č. D. a ÚVTOS Košice, Floriánska 18

u z n á v a s a v i n n ý m, ž e

dňa 12. júla 2021 v čase asi o 15.50 hod. v obci Y., v obývačke bytu nachádzajúcom sa v bytovom dome na ulici F. č. XXX/XX, pod vplyvom alkoholu, v úmysle usmrtiť svoju družku N. U., nar. XX.XX.XXXX, ju kuchynským nožom s celkovou dĺžkou 33 cm a dĺžkou čepele 20,5 cm bodol jedenkrát do oblasti krku, čím jej spôsobil bodnorezné poranenie krku s poranením pravej krčnej žily (kompletné preťatie) a bodné poranenie pravých pľúc, čo u nej viedlo ku krvácaniu do pohrudnicovej dutiny i navonok s tým, že N. U. uvedeným zraneniam približne do piatich minút od ich vzniku priamo na mieste podľahla,

t e d a

iného úmyselne usmrtil a čin spáchal na chránenej osobe - blízkej osobe,

č í m s p á c h a l

obzvlášť závažný zločin: vražda podľa § 145 odsek 1, odsek 2 písmeno c Trestného zákona s použitím § 139 odsek 1 písmena c/ Trestného zákona

z a t o s a o d s u d z u j e

Podľa § 145 ods. 2, § 38 ods. 2, § 39 ods. 4 per analogiam Trestného zákona na trest odňatia slobody v trvaní 17 rokov a 8 mesiacov (sedemnásť rokov a osem mesiacov).

Podľa § 48 ods. 2 písm. b) Trestného zákona s poukazom na § 48 ods. 4, ods. 5 Trestného zákona súd obžalovaného pre účely výkonu trestu odňatia slobody zaraďuje do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

Podľa § 73 ods. 2 písm. d) Trestného zákona mu súd ukladá ochranné liečenie protialkoholické ústavnou formou.

Podľa § 76 ods. 1 Trestného zákona s použitím § 78 ods. 1 Trestného zákona ukladá obžalovanému ochranný dohľad v trvaní 1 (jedného) roka.

Podľa § 60 odsek 1 písmeno a) Trestného zákona mu súd ukladá trest prepadnutia veci - kuchynského noža značky Princess Gold.

Podľa § 60 odsek 5 Trestného zákona sa vlastníkom prepadnutej veci stáva štát.

Podľa § 287 ods. 1 Trestného poriadku obžalovaný je povinný zaplatiť poškodenej Y. U., nar. XX.XX.XXXX v L. W. U., trvale bytom F. XX, Y., náhradu škody - nákladov spojených s pohrebom vo výške 1.287 EUR .

Podľa § 287 ods. 1 Tr. por. obžalovaný je povinný zaplatiť poškodenému mal. H. U., nar. XX.XX.XXXX v L. W. U., trvale bytom Y., F. XXX/XX, náhradu škody - nemajetkovej ujmy vo výške 31.150 EUR.

Podľa § 288 ods. 2 Tr. por. súd poškodených Y. U., nar. XX.XX.XXXX v L. W. U., trvale bytom F. XX, Y., a mal. H. U., nar. XX.XX.XXXX v L. W. U., trvale bytom Y., F. 224/10, so zvyškom nároku na náhradu škody odkazuje na civilný proces.

o d ô v o d n e n i e :

Prokurátor Krajskej prokuratúry v Košiciach podal dňa 31.12.2021 na tunajšom súde obžalobu pod sp. zn. 1 Kv 48/21/8800-55 na obžalovaného pre obzvlášť závažný zločin vraždy podľa § 145 odsek 1, odsek 2 písmeno c/ Trestného zákona s použitím § 139 odsek 1 písmena c/ Trestného zákona a to pre skutok, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.
Súd vykonal vo veci hlavné pojednávanie, na ktorom vykonal dokazovanie výsluchom obžalovaného, výsluchom svedkov, znaleckým dokazovaním a prečítaním listinných dôkazov.
Pri vyhodnotení dôkazov v zmysle § 2 ods. 12 Trestného poriadku súd uzavrel, že vina obžalovaného bola jednoznačne a bezpochyby preukázaná jednak listinnými dôkazmi, znaleckým dokazovaním, výpoveďami svedkov v prípravnom konaní a na hlavnom pojednávaní, no predovšetkým vlastným vyhlásením viny obžalovaného v zmysle § 257 ods. 1, písm. b) Trestného poriadku, ktoré učinil obžalovaný na hlavnom pojednávaní dňa 24. februára 2022 a ktoré súd prijal. Súd pritom vzhľadom na závery znaleckého posudku č. 12/2021 z odboru Zdravotníctvo a farmácia, odvetvie Súdne lekárstvo, znaleckého posudku č. 210/2021 z z odboru Zdravotníctvo a farmácia, odvetvie Psychiatria, nemal pochybnosti o príčetnosti obžalovaného, ani o jeho rozpoznávacích a ovládacích schopnostiach v čase spáchania skutku, o skutkovom dej, právnej kvalifikácii stíhaného skutku a o danosti zavinenia vo forme priameho úmyslu v zmysle §15 písm. a) Tr. zák.
Obžalovaný na hlavnom pojednávaní dňa 22. februára 2022 vypovedal, že s nebohou žil v spoločnej domácnosti asi 10 rokov. Zarábal si brigádami, väčšinou murárskymi prácami a pomocnými prácami. Má ukončenú základnú školu. Študoval na strednej škole v Spišskej Novej Vsi na SOU ako stolár. Školu nedokončil. Stredoškolské vzdelanie ukončil v 1. ročníku. Často užíval alkohol spolu s nebohou. Spolu s nebohou mali maloletého syna, ktoré vychovávali v spoločnej domácnosti. Obžalovaný sa v minulosti dostal do konfliktu s matkou nebohej, za čo bol postihnutý v priestupkovom konaní. Obžalovaný vyrastal u babky, nakoľko ho otec vyhodil z domu asi od troch rokov. Obžalovaný uviedol, že jeho otec ubližoval jemu aj jeho matke, za čo mal byť aj odsúdený. Jeho otec aj mama taktiež nadmerne požívali alkohol. Tri dni pred spáchaním skutku bol pohreb otca obžalovaného, pričom po štyri dni pred spáchaním skutku obžalovaný nepretržite konzumoval alkohol. Aj napriek tomu, že ho mala nebohá pod vplyvom alkoholu fyzicky napádať, ostával s ňou v spoločnom vzťahu, lebo jej rozumel a mal ju veľmi rád.

Svedkyňa poškodená U. na hlavnom pojednávaní dňa 22. februára 2022 k partnerskému spolužitiu nebohej s obžalovaným uviedla, že dcéra jej kvôli nemu odišla z domu. Bolo to v roku 2006. Nedokončila ani strednú školu a bývala u neho v takej chatrči. S ňou nemala ani kontakt, ale časom sa to upravilo. Boli v telefonickom spojení. Veľmi dobre ju vedel ovládať, aj keď ju prosila, aby sa vrátila domov, hovorila prídem potom, potom. Potom otehotnela. Narodil sa jej syn H., ale ten psychopat ju bil, aj keď bola tehotná, aj predtým ju bil. Kúpila im dvojizbový byt, aby mali kde bývať, lebo jej išlo hlavne o vnuka. Tým sa nič nenapravilo. Vulgarizmus, týranie, bitka každý týždeň. Vyhrážky jej, že ju zabije, doláme

jej ruky, nohy, keď mu niečo povedala, tak sa jej vyhrážal. Má aj natočené video, že ju dá odstreliť. Každý týždeň pil. Na víkendy brala vnuka. Vnuk sa veľmi tešil, lebo tam nemal pokoja, boli tam len nadávky, vulgarizmus. Keď jej dcéra vnuka nepriniesla vedela, že je dobitá. Ledva stál na nohách, tak bol pod vplyvom alkoholu. Nechal vnuka pred železničnou traťou a musel si sadnúť. Ona ho musela ísť vyzdvihnúť. Vnuk sa ho veľmi bál. Niekedy, keď ho mala cez víkend, zavolal aj o pol noci, aby vnuk prišiel domov. Keď volal, vždy bol pod vplyvom alkoholu alebo podgurážený. Vtedy jej veľmi vynadal a vyhrešil. Vnuk sa potom bál ísť domov k rodičom. Ako išla odniesť vnuka, bola svedkom toho, ako sa na N. vymočil. Odrezal jej prst. Bola aj na ošetrení, ale sa nechcela priznať. Potom jej povedala, že on jej to spôsobil. Viečko jej dva alebo trikrát vypálil cigaretou. Hlavu jej rozbil. Strašné veci. Ju napadol asi pred dvoma rokmi asi 12. alebo 13 júla. Dcéra si u nej vyprala koberec. Išli ho odniesť. Vtedy ju napadol a udrel. Vytkla si ľavý členok. Bola ohlásiť aj na polícii, avšak na maródku nemohla ísť, lebo mali s vnukom vyplatenú dovolenku. Potom bolo nejaké pojednávanie, ale ani jeden sa nedostavil. Vnuk je na tom po psychickej stránke veľmi zle. Navštevujú psychologičku aj ona potrebuje psychologičku, tiež ju navštevuje. Školská psychologička sa H. veľa venuje. Nespáva veľmi dobre. Má všelijaké sny a pocikáva sa. Ešte šťastie, že v ten deň 11.8. vzala H. na dovolenku. On jej vždy hovoril, že N. aj H. zabije. Kvôli konaniu obžalovaného musela kontaktovať aj políciu, Raz, keď jej kamarátka volala, tuší okolo pol druhej v noci. Rozbíjal linku, vyhadzuje veci aj Dávida s N. vyhodil, tak išla tam. On sa im schoval a volali políciu. Išli na policajné oddelenie. Tam vypovedali. Bolo to v noci. Potom ich s H. aj s dcérou policajná hliadka odniesla k nej domov.
Dcéra jej sľúbila, že príde a že ho udá. No na druhý deň už nebola na policajnej stanici. Tento incident však nevidela na vlastné oči.

Ďalej uviedla, že vnuk sa ho bál. Pýtala sa vnuka, či ho nebije. Teraz, keď sa s nim učí a venuje sa mu, minule jej povedal, že mu dal po hlave. Je dosť uzavretý. Nechce veľmi rozprávať. Maloletý mal s matkou veľmi dobrý vzťah. Vie, že mal dobrý vzťah s mamkou, lebo keď ho odovzdávala, vždy ju vybozkával a hovoril: „Mamka vráť sa. Ešte jednu pusu“. Väčšinou len ju spomínal, keď bol u nej. Mamka ho naučila to, písať p, sánkovať sa boli spolu. Na prechádzky sem tam išla s nim, aj sa spolu bicyklovali.

K finančnej situácii obžalovaného a nebohej uviedla, že dostávali len sociálne dávky, lebo on nerobil nikde. Vnuka šatila. Vnuk od nej veľakrát pýtal peniaze na mlieko a ona mu dala. Neprispievala mu, lebo ho šatila, obúvala chlapca. Všetko zabezpečovala a keď, tak peniaze požičala a dcéra jej to vrátila.

Uviedla, že mala len jedinú dcéru, o ktorú ju pripravil vrah. Psychicky na tom nie je dobre. Ako povedala, chodí ku psychologičke a vnúčik jej dá dosť zabrať, lebo sa mu nič nevenovali. Veľa sa s nim musí učiť, aby nabehol na učivo tretieho ročníka.

Svedkyňa Y. na hlavnom pojednávaní dňa 24.2.2022 a 28.3.2022 k spolužitiu obžalovaného a nebohej a k okolnostiam spáchania skutku uviedla, že obžalovaný a nebohá boli jej susedia. Bývali tam asi 6 - 7 rokov. Presne si nepamätá. Keď nepil bolo dobre, ale keď vypil bolo zle, veľmi zle. Keď nevypil bol normálny, keď si vypil mal záchvaty, všetko ničil N. pri ňom veľmi trpela, ubližoval jej. Nadával jej, hrešil, ubližoval jej, vždy bola bitá, zbelavetá, škrtil ju, a mala monokle. videla na vlastné oči fyzické napadnutie. Musela volať manžela, aby ich rozdelili. Často bolo z bytu obžalovaného a nebohej počuť, že ju bije. Nebohá sa nevyžalovala jej, že ju bije, ale oni jej neverili. Ona si sama neubližovala a nikdy by si ani neublížila. Maloletý syn bál sa ho a hlavne, keď mal vypité. Prišiel aj k nej a vravel: „Teta môžem u vás ostať? Ja sa bojím“. V ten deň, keď došlo k predmetnému skutku, počula N.. Hovorila nerob to, prestaň. Počuli to, mysleli si, že sa len tak hádajú.

Svedkyňa ďalej uviedla, že obžalovaný sa po skutku smial z toho, že je mŕtva. Hovoril, že bude druhý pohreb po jeho otcovi. Pred skutkom obžalovaný, keď prišiel domov nemohol otvoriť dvere. Jej dcéra mu otvorila dvere a išiel domov. O syna aj R. sa staral, keď chodil do roboty, aj N. sa starala. R., keď robil dával peniaze, ale keď nerobil, tak N..

Svedok Y. na hlavnom pojednávaní dňa 28.3.2022 k spolužitiu obžalovaného a nebohej a k okolnostiam spáchania skutku uviedol, že do bytového domu, kde býval aj obžalovaný s nebohou, prisťahovali sa tam asi o 2 roky skôr, ako obžalovaný s nebohou. Bývajú tam už asi 10 rokov. Keď bol obžalovaný triezvy, tak bol normálny, ale keď vypil bol ako nepríčetný. Bil ju, mlátil ju fyzicky, mala monokle, tásal ju. Keď sa prisťahovali, tak si pomáhali. On ako murár im tiež pomáhal. Pomáhal im s omietkou v detskej izbe. Robili spolu kanalizáciu v bytovke, kde bývajú. On mu pomáhal s elektroinštaláciou, so

zásuvkami, vypínačmi. Obžalovaný sa správal k nebohej ako je opísané vyššie v takej pravidelnosti, v akej mali prístup k alkoholu a financiám. Svedok počul hádky, bitky, buchot ako keď sa rozbíja nábytok. Obžalovaný spôsobil nebohej zranenia, povedala im o tom na káve. Vravela o porezanej ruke, vtedy musela ísť do nemocnice. Bola porezaná. Mala niekoľko štichov na dlani. Pred nimi jej vylepil takú facku, že sa prevrátila zo stoličky v kuchyni. Keď bol opitý, tak im na konfererenčnom stole v obývačke rozbil hrubé sklo. To všetko robil alkohol. Podľa svedka si ani nepamätal, čo robil.

Svedok ďalej uviedol, že nebohá obžalovaného ľúbila. Stiahla vždy trestné oznámenie, aj keď bola porezaná na ruke, aj keď mala monokle. Zobrala to na seba. Už vtedy ho mali vziať policajti a nemuselo sa toto stať. Bezprostredne po spáchaní skutku svedok obžalovaného videl ako pri nebohej kľačal a plakal, triasol sa ako osika. K synovi sa obžalovaný správal normálne. Keď bol triezvy, dal sa natrieť na chleba ako maslo. Vonku sa bicyklovali a podobne.

Svedok tiež uviedol, že o maloletého sa starala väčšinou nebohá. Mala ho rada. Starala sa o neho, chodila s ním do školy. Chodila s nim do školy až do Spišskej Novej Vsi, nie do Markušoviec.

Svedok H. na hlavnom pojednávaní dňa 28.3.2022 k spolužitiu obžalovaného a nebohej a k okolnostiam spáchania skutku uviedol, že od rána popíjali on, synovec a nebohá N.. Potom poobede bolo asi dve alebo tri hodiny išli do pohostinstva. Išli do krčmy on a synovec. Tam posedeli možno pol hodinky. Synovec odišiel asi o 15 minút skôr. On potom išiel za ním, k nim domov. Prišiel k nim, ľahol si na posteľ, lebo chcel pozerať televízor a oni sa začali hádať. Nevie kvôli čomu, mali vypité tak sa hádali. Tak im povedal, nech idú niekde do kuchyne alebo dole, že on chce pozerať televízor. Obrátil sa na posteli a zaspal. Nevie koľko spal. Možno pol hodinu, možno hodinu. Keď sa prebral bolo ticho ako v hrobe. Pozrel sa pod konferenčný stolík a tam bol nôž s krvavou čepeľou. Vyšiel vonku pozrieť, kde sú. Keď otvoril dvere na chodbe videl nebohú vonku ako si drží krk s rukou a celá bola od krvi. Zaklopal susede, aby zavolala záchranku alebo kriminálku. Potom šiel naspäť. Vzal cigarety, vyšiel vonku a viac si už nepamätá.

Svedok uviedol, že na byte u obžalovaného a nebohej prebýval 4 - 5 dní v rámci mesiaca. K vzťahu obžalovaného a nebohej uviedol, že keď boli triezvi, tak to bolo v pohode. Ako si vypili, tak to boli samé obojstranné hádky. Bolo tam aj vzájomné fyzické napadnutie. S pravidelnosťou konzumovali alkohol všetci traja. Obžalovaný sa vyhrážal nebohej, že ju vyhodí z domu a podobne. Pritom ten byt patril jej. Svedok si nevšimol na nebohej nijaké známky fyzického násilia. Keď obžalovaný nepožíval alkohol tak bol kľudný. Porobil, čo trebalo. Či elektriku, či vodu, všetko spravil. Obžalovaný nepracoval, len robil na Obecnom úrade ako VPP, asi pred 2 rokmi. Peniaze, ktoré obžalovaný mal použil na domácnosť, na stravu. K synovi sa choval dobre, veľmi dobre spolu vychádzali. S otcom nemal obžalovaný dobrý vzťah, neznášali sa. Keď bol malý, tak ho trýznil. Bil ho, vyhadzoval ho z domu.

Zo záverov znaleckého posudku č. 12/2021 zo dňa 26.8.2021 vypracovaného znalkyňou MUDr. L. S. K. z odboru Zdravotníctvo a farmácia, odvetvie Súdne lekárstvo, vyplynulo, že koncentrácia etylalkoholu v tele obžalovaného dňa 12.7.2021 v čase okolo 15:50 hod. mohla dosahovať hodnotu 2,78 až 3,65 g/kg, pričom uvedenú koncentráciu alkoholu možno hodnotiť ako ťažký stupeň opitosti.

Znalkyňa Y.. L. S. K. sa v rámci výsluchu na hlavnom pojednávaní dňa 28.3.2022 odvolala na vyššie uvedený znalecký posudok. Ďalej uviedla, že vo všeobecnosti je možné ťažký stupeň opitosti posúdiť nasledovne: dochádza k výraznému ovplyvneniu psychických, zmyslových a motorických funkcii. Prejavuje sa závažnými poruchami pozornosti, vnímania orientácie a pamäte, zjavným predlžením reakčného času na rôzne podnety, ale aj výrazným znížením sebakontroly, zdržanlivosti, ovládacej schopnosti s poruchami správania sa. U niektorých jedincov so zlostnými až agresívnymi afektmi.

Zo znaleckého posudku č. 210/2021 zo dňa 5.8.2021 vypracovaného znalkyňou MUDr. V. S. z odboru Zdravotníctvo a farmácia, odvetvie Psychiatria, vyplynulo, že u obžalovaného sa aktuálne, ani v čase spáchania skutku nezistila prítomnosť žiadnej duševnej choroby, alebo poruchy v zmysle psychózy. U obžalovaného však bol zistený chronický alkoholizmus s plne rozvinutou závislosťou na III. úrovni vývojovej fýzy podľa Jellinekovej klasifikácie s poruchami správania v zmysle agresivity v stave opitosti. Rozpoznávacie aj ovládacie schopnosti boli u obžalovaného v čase spáchania skutku zmenšené pod vplyvom užitého alkoholu, nie však podstatne, preto bol schopný rozpoznať protiprávnosť

a nebezpečnosť svojho konania a svoje konanie mohol aj ovládať. Znalkyňa odporučila uloženie ochranného protialkoholického liečenia ústavnou formou.

Znalkyňa MUDr. V. S. sa v rámci výsluchu na hlavnom pojednávaní dňa 2.5.2022 odvolala na vyššie uvedený znalecký posudok. Na otázku k zníženiu ovládacích a rozpoznávacích schopností obžalovaného a ku koncentrácii alkoholu v krvi uviedla, že mala k dispozícii dychovú skúšku prevedenú alkohol testerom niekoľko hodín po skutku. Táto skúška konkrétne bola prevedená v čase o 19.23 hod., kde skutok sa stal zhruba o 15.50 hod. a vychádzajúc z výsledku dychovej skúšky, pokiaľ by brala do úvahy, že u obvineného prešlo zhruba 3,5 hodiny, v tento časový úsek mohlo sa jednať o opitosť ťažkého stupňa, ale nemuselo. Je to úloha skôr pre znalca z oblasti toxikológie, ktorý vie presne vypočítať, v akom stupni opitosti sa obžalovaný v čase skutku nachádzal. Nič to nemení na záveroch znaleckého posudku, nakoľko znalkyňa nezistila patickú opitosť, iba jednoduchú opitosť, takže či sa nachádzal v stave stredne ťažkej alebo ťažkej opitosti nemá vplyv na jeho ovládaciu a rozpoznávajúcu schopnosť v tom zmysle, že sa nejednalo o vymiznutie alebo podstatné zníženie alebo zmenšenie týchto schopností.

Ďalej uviedla, že u obžalovaného zistila tretí stupeň chronického alkoholizmu zo štyroch v zmysle klasifikácie podľa Jellineka, tejto tzv. rozhodujúcej fáze alkoholizmu, obžalovaný mal vysokú toleranciu, takže je možné predpokladať, , že bol „trénovaný“. Jeho tolerancia bola veľmi vysoká. Sú v tomto štádiu osoby, ktoré zvládnu 4 až 5 promile a ešte dôjdu na pohotovosť, kdežto u osoby, ktorá nekonzumujme pravidelne alkoholické nápoje zhruba pri troch promile môže dôjsť k úmrtiu. Je to individuálne a u osôb v treťom štádiu predpokladám ako konkrétne u obžalovaného, že bol zvyknutý na tento typ opitosti. Jeho správanie je popísané na str. 7 znaleckého posudku v hornej časti textu, kde je zrejmé, že si uvedomoval, že poškodená pravdepodobne už nežije. Ak by bol jeho stav veľmi vážny, tak by mu záchranári poskytli odbornú pomoc, ak by na ňom bádali nejaké zdravotné komplikácie. Vplyvom dlhodobého nad konzumu alkoholu došlo u obžalovaného k zhrubnutiu povahových rysov a v čase skutku došlo aj k vystupňovaniu agresívnych prejavov pod vplyvom alkoholu, konformne so štruktúrou osobnosti.

Zo záverov znaleckého posudku č. 79/2021 zo dňa 30.11.2021 vypracovaného znalkyňou T.. E. L., PhD. z odboru psychológia, odvetvie klinická psychológia dospelých, psychológia sexuality, vyplynulo, že z diferenciálne-diagnostického, forenzne psychologického hľadiska je preukázaná patologicky štrukturovaná osobnosť obvineného (emočne nestabilná) v depravačnom trende pri alkoholovej závislosti a s organickým psychosyndrómom. Z hľadiska afektivity je osobnosť extrémne psychicky labilná, impulzívna, popudlivá s narušenou racionálnou kontrolou afektov a ich prejavov navonok. Prítomná je v jej prežívaní výrazná anxieta, tenzia, dysfória ako osobnostné zložky jej negatívnej afektivity, dominujúcim je jej depresívne prežívanie (t. č. i klinicky stredne ťažkého stupňa), prežívanie celkovej životnej nespokojnosti a frustrácie, pesimizmu. Preukázané sú jej tendencie k prenosovému vyjadreniu agresivity, ktorú sú vystupňovanou zložkou osobnosti (nie však jej jadrovou črtou).

Zo záverov vyššie uvedeného znaleckého posudku taktiež vyplynulo, že podiel obete na viktimite možno označiť z forenzne-psychologického hľadiska za vyšší, a to najmä vzhľadom k mnohoročnému rizikovému spôsobu ich života s obvineným a jej predpokladaným alkoholizmom (až jej traumatizáciou v tomto vzťahu). Vysoko pravdepodobne tak nebohú možno označiť za vyššie rizikovú ako aj parciálne aktívne provokujúcu obeť.

Znalkyňa PhDr. E. L., PhD. sa v rámci výsluchu na hlavnom pojednávaní dňa 2.5.2022 odvolala na vyššie uvedený znalecký posudok. Na otázku k vzťah obžalovaného k synovi a k nebohej uviedla, že to nebolo predmetom znaleckého skúmania. Počas rozhovoru sa snažil obvinený prezentovať, teda celkovo tento vzťah z jeho pohľadu sa už procese vyšetrovania, snažil skôr prezentovať v lepšom svetle než tomu zodpovedá ostatný spisový materiál. Čo sa týka vzťahu obvineného k nebohej znalkyňa uviedla v znaleckom posudku na str. 44 odpovede na otázku č. 8: Tento vzťah možno objektívne charakterizovať ako skôr rozporuplný, dlhodobo narušenejší, konfliktný, sýtený jednak negatívnou zložkou vzhľadom k alkoholizmu nebohej a jej zlyhávaniu v materskej role a zároveň zo strany obvineného k sýteniu jeho pozitívnou efektivitou vzhľadom k ich vzájomnému partnerskému vzťahu.

Znalkyňa k vplyvu detstva obžalovaného na jeho súčasný psychický stav uviedla, že vo všeobecnosti na základe spisového materiálu a anamnestických údajov a toho, čo o svojom detstve udal obžalovaný možno konštatovať veľmi významný negatívny faktor jeho prežitej traumatizácií v detskom veku zo strany jeho bazálnych, citových osôb teda rodičov, ktorí napokon viedli u obvineného napríklad ku získaniu

iba základného vzdelania, až k asociálnejšiemu spôsobu života včítane rozvinutia alkoholizmu, čo sa napokon nesporne významne podieľalo na jeho rozvinutiu patologickej osobnostnej štruktúry. Vo vzťahu osobnosti sú to významné faktory.

Možno konštatovať na základe toho, čo uviedol obvinený, že, či už zanedbávanie alebo týranie obvineného zo strany jeho rodičov sa mohli vyskytovať. Nedá sa jednoznačne určiť, či bola naplnená skutková podstata týrania v detstve obžalovaného. Ako dôvod alkoholizmu u obžalovaného, ako jeden z významných faktorov mohla byť aj trauma z detstva. Vo všeobecnosti je však vyšším podielom skôr dedičná záťaž, teda výskyt alkoholizmu u rodičov obvineného.

K vplyvu nebohej na správanie obžalovaného znalkyňa uviedla, že vo všeobecnosti akúkoľvek osobu, ktorá by bola v pozícii poškodenej a bol by u nej preukázaný alkoholizmus, možno označiť ako za čiastočne aktívne provokujúcu obeť. Čo sa týka dlhodobosti, tak ide o interval zrejme viac než šesť mesiacov. V súvislosti s dobou trvania partnerského vzťahu obvineného s nebohou uvedené konanie u nebohej vo všeobecnosti možno predpokladať. Opakovane zaznievali aj zo svedeckých výpovedí ako aj z výpovedi obvineného ich vzájomnej témy, hádok, ktoré sa týkali predovšetkým žiarlivosti, konzumu alkoholu, v prípade nedostatočnej starostlivosti o syna.

K prejavom agresivity a ich spúšťačom znalkyňa uviedla, že vo všeobecnosti osobnosť obvineného je už na toľko patologicky deformovaná mnohoročným konzumom alkoholu, že už vysoko pravdepodobne u obvineného bude táto osobnosť nezvratná aj vzhľadom k veku obvineného je jeho osobnostný vývin už ukončený. Možno teda predpokladať, že jeho emočná labilita robí to, že sa u neho objavujú sklony k násilnému a agresívnemu konaniu. Nejde tu o tzv. patologického jadrového agresora, ktorého osobnosť je súčasťou tzv. disociálnej alebo antisociálnej osobnosti, ale v prípade obvineného je enormne narušené jeho sebaovládanie. Už i v stave za triezva za bežných každodenných podmienok, nie sú nutné nejaké závažnejšie spúšťače. Avšak uvedená agresivita bude o to viac silnejšia v stave toxicky zmeneného vedomia. Bežným jeho správaním sú regresné opozičné prejavy, snaha vždy oponovať, rýchlo zbrklé, nadmerne uvoľnené výbušné konanie s vyššou potrebou sebapresadenia. To ho predisponuje jednak k slovnej, ale aj fyzickej agresivite, bez ohľadu na to, aká je osoba alebo objekt jeho agresivity. Opäť možno predpokladať, že jeho konanie bude o to silnejšie, pokiaľ pôjde o nejaký druh citovej väzby medzi obvineným a druhou stranou. Agresivita je súčasť osobnosti obvineného, ktorá sa prejavuje bez ohľadu na objekt prípadného konfliktu. Osobnosť nie je schopná dostatočnej sebakontroly svojho správania i včítane prípadného agresívneho správania. Ako znalkyňa uviedla na str. 41 znaleckého posudku v otázke č. 2 uvedené môže byť ešte čiastočne zvratného charakteru za podmienky efektívnej liečby a už celoživotnej trvalej abstinencie u obvineného. Vtedy by sa patologické rysy osobnosti mohli v správaní zoslabiť.

K možnostiam nápravy obžalovaného, ako aj k liečbe alkoholizmu uviedla, že negatívne osobnostné črty aj v prípade abstinencie ostanú. A v prípade úspešnej liečby je možné jeho iba správanie korigovať. Pokiaľ liečba bude u obvineného úspešná, mohlo by dôjsť k jeho vyššiemu sebaovládaniu. Výpočtom jednotlivých faktorov možno konštatovať, že v čase znaleckého vyšetrenia majú u obvineného prevahu negatívne faktory prognózy resocializácie v oblasti sociálnej a to konkrétne: neprípustnosť sociálnej bariéry pri návrate z výkonu trestu, trvalo enormne rozvrátené rodinné zázemie samotným skutkom, nedostatočne kvalitné širšie rodinné zázemie, nízke vzdelanie obvineného, jeho chýbajúce pracovné zaradenie, nízky socioekonomický status, až asociálnejší spôsob života alkoholizmom. Z oblasti osobnostnej: vek obvineného, jeho agresivita ako zložka patologickej osobnosti, jeho podpriemerný intelekt a samotná závislosť na alkohole. Tieto majú prevahu nad prognosticky pozitívnymi faktormi, kde z oblasti osobnostnej možno zaradiť: neprítomnosť závažnejšej psychologickej poruchy, doposiaľ neliečená závislosť na alkohole. Nejde o patologického agresora. Ďalej z oblasti sociálnej: jeho čiastočne fungujúce širšie rodinné zázemie vo vzťahu k súrodencom, občasné brigádnické práce ako zdroj príjmu a v prospech prognózy je aj jeho delikventná anamnéza doposiaľ.

Za predmetný žalovaný trestný čin môže súd uložiť trest odňatia slobody na 20 až dvadsaťpäť rokov, alebo trestom odňatia slobody na doživotie, pričom zákonodarca určil hornú a dolnú hranicu trestnej sadzby a zároveň výškou trestných sadzieb vyjadril škodlivosť, resp. typovú závažnosť toho ktorého trestného činu. Trestnou sadzbou zákonodarca stanovuje súdu isté mantinely pri jeho rozhodovaní, no zároveň mu ponecháva dostatočný priestor pre individualizáciu trestu podľa okolnosti konkrétneho

prípadu v rámci relatívne určenej trestnej sadzby. Práve tým, že určil takúto vysokú trestnú sadzbu vyjadril typovú závažnosť tohto trestného činu ako trestného činu pre spoločnosť vysoko škodlivého.

V záujme zákonnosti má súdom uložený trest spĺňať podmienku primeranosti, pričom v rámci požiadavky primeranosti trestu zohráva významnú úlohu sudcovská individualizácia trestu, ktorá umožňuje naplnenie tejto požiadavky v konkrétnych prípadoch a individualizácia trestu je prostriedkom dosiahnutia primeranosti trestu. Medzi funkcie trestu patrí aj tzv. generálna prevencia, ktorou úlohou je výchovné pôsobenie trestov na ostatných členov spoločnosti - potenciálnych páchateľov, pričom uložením neprimerane nízkeho trestu, nedochádza k naplneniu funkcie v rozsahu generálnej prevencie a teda nedochádza ani k zabezpečeniu ochrany spoločnosti. „Zľahčovanie trestnej činnosti“ je v rozpore s ustanovením § 34 ods. 1 Tr. zákona.

Súd si uvedomuje, že predmetný trest citeľne zasiahne do jeho súkromného a rodinného života, súd však v tejto súvislosti pripomína definíciu trestu uvedenú v ustanovení § 31 ods. 2 Tr. zák., podľa ktorej je trest ujma na osobnej slobode, majetkových alebo iných právach odsúdeného. Vzhľadom k uvedenému musí byť trest taký, aby citeľne zasiahol obžalovaného a smeroval k tomu, aby viedol riadny život a nedopúšťal sa protiprávneho konania.

Pri úvahách, aký druh a výmera trestu by spravodlivo zohľadňovali konanie obžalovaného, jeho zavinenie, následok, pohnútku, osobu, pomery a možnosti jeho nápravy mal súd za to, že musí platiť zásada proporcionality trestu. Súd pritom výrazne prihliadal na okolnosti, ktoré predchádzali spáchaniu skutku - ako dlhotrvajúci alkoholizmus obžalovaného a nebohej, pohreb otca obžalovaného, charakter spolužitia obžalovaného s nebohou, osobnosť obžalovaného a jeho minulosť, ako aj na možnosti nápravy obžalovaného.

V zmysle § 38 ods. 2 Tr. zák. pri určovaní druhu trestu a jeho výmery súd prihliadal aj na pomer a mieru závažnosti poľahčujúcich okolností a priťažujúcich okolností. Poľahčujúcu ani priťažujúcu okolnosť súd nekonštatoval žiadnu, a to ani potom ako obžalovaný učinil vyhlásenie o vine v zmysle §257 ods. 1, písm. b) Tr. por. na hlavnom pojednávaní dňa 24.2.2022. Aby súd mohol priznanie sa páchateľa k spáchaniu trestného činu v akejkoľvek podobe hodnotiť ako poľahčujúcu okolnosť v zmysle §36 písm. l) Tr. zák., musí svedčiť o jeho ľútosti a snahe po náprave a nesmie byť urobené len formálne, pod ťarchou usvedčujúcich dôkazov. Vyžaduje sa teda kvalitatívne vyšší prejav vnútorného psychologického postoja páchateľa k svojmu trestnému činu, ktorý podľa názoru súdu vo vyjadreniach obžalovaného ako v prípravnom konaní, tak aj v konaní pred súdom, v potrebnej intenzite absentoval.

Napriek tomu však nemožno uprieť obžalovanému istú mieru sebareflexie vo vzťahu k spáchanému skutku, keďže sa k nemu obžalovaný ešte pred začatím dokazovania v konaní pred súdom priznal, a to aj bez akejkoľvek garancie priaznivejšieho trestu, čo predstavuje jeden zo základných predpokladov pre aplikáciu ustanovení §39 Tr. zák. o mimoriadnom znížení trestu. Ako vyplynulo z vykonaného dokazovania, či už zo (všetkých) svedeckých výpovedí ale aj zo znaleckého posudku č. č. 79/2021 zo dňa 30.11.2021 vypracovaného znalkyňou PhDr. E. L., PhD. a znaleckého posudku 210/2021 zo dňa 5.8.2021 vypracovaného znalkyňou MUDr. V. S., obžalovaný je dlhodobo závislý na alkohole (tretí stupeň chronického alkoholizmu zo štyroch v zmysle klasifikácie podľa Jellineka), pričom dlhodobé a pravidelné nadmerné požívanie alkoholu bolo podľa vyjadrení svedkov identifikované aj u nebohej. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že abúzus alkoholu predstavoval najmarkantnejší dôvod extrémne turbulentného vzťahu medzi obžalovaným a nebohou. Zo strany obžalovaného bolo nepochybne nebohej dlhodobo spôsobované príkorie, ktorého intenzita sa v rámci výpovedí jednotlivých svedkov rôzni, a to od fyzického a psychického týrania, ako bolo opísané vo výpovedi svedkyne poškodenej U., cez rôzne formy domáceho násilia, ako opísali susedia - svedkovia Y., až po partnerské nezhody a vyhrážky (avšak bez stôp násilia na nebohej), ako opísal príležitostný spolubývajúci - svedok H.. Za vyššie uvedené konanie voči nebohej nebol obžalovaný nikdy trestnoprávne ani inak postihnutý. Ako je však zrejmé z vykonaného dokazovania, tieto nezhody živené a zostrované dlhodobým užívaním alkoholu vyústili do skratkového konania obžalovaného, ktorým spáchal skutok popísaný vo výroku rozsudku. Pri určovaní výmery trestu preto súd prihliadal na rozvrátené spolužitie medzi obžalovaným a nebohou, ktoré viedlo k spáchaniu skutku a ktorého dôvody videl predovšetkým v užívaní alkoholu oboma partnermi.

Súd taktiež prihliadol aj minulosť obžalovaného, konkrétne na skutočnosť, ktorá vyplynula z výpovede obžalovaného a svedka H., ako aj zo znaleckého dokazovania (znalecký posudok č. 79/2021 v spojení s výsluchom znalkyne PhDr. L.), že obžalovaný pochádza z rozvrátených rodinných pomerov, kde bol často zo strany otca (zosnulého krátko pred spáchaním skutku) fyzicky trestaný, pričom obaja rodičia taktiež nadmerne užívali alkohol. Podľa názoru znalkyne ako dôvod alkoholizmu u obžalovaného, ako jeden z významných faktorov mohla byť aj trauma z detstva, avšak vo všeobecnosti je vyšším podielom skôr dedičná záťaž, teda výskyt alkoholizmu u rodičov obžalovaného. Alkoholizmus, ako hlavný faktor jednak spáchaného skutku, ale aj celkového agresívneho prejavu obžalovaného prevažne voči nebohej, nikdy u obžalovaného nebol spoločnosťou akýmkoľvek spôsobom riešený.

Súd odmietol vykonať dôkaz - zaobstaranie rozsudku v trestnej veci otca obžalovaného, ktorý sa mal týkať obžalovaného ako obete, keďže skutočnosti, ktorá by mali vyplynúť z toho dôkazu, a teda, že obžalovaný v minulosti zo strany svojho otca znášal príkorie, bolo možné zistiť aj z iných dôkazov už vykonaných na hlavnom pojednávaní - predovšetkým zo samotnej výpovede obžalovaného, svedka H., ale aj znaleckého posudku č. 79/2021, či zo správy Obecného úradu Y. zo dňa 13.12.2021, pričom je podľa názoru súdu z pohľadu psychologického následku na obžalovanom bez významu, či bol otec obžalovaného za svoje konanie aj právoplatne odsúdený.

Z odpisu z registra trestov zo dňa 2.5.2022, že obžalovaný bol v minulosti 1x odsúdený, pričom vo vzťahu k tomuto odsúdeniu sa na páchateľa hľadí akoby nebol odsúdený. Z charakteristiky ÚVV a ÚVTOS obžalovaného zo dňa 7.12.2021 vyplynulo, že obžalovaný sa správa slušne a disciplinovane. Nebola mu uložená žiadna disciplinárna odmena, ani trest. Zo správy Obecného úradu Y. zo dňa 13.12.2021 vyplynulo, že správanie obžalovaného nebolo prejednávané komisiou verejného poriadku, avšak tento často užíval alkoholické nápoje, vyrastal v zlých sociálnych pomeroch, čo sa odzrkadlilo na jeho správaní a živote, jeho rodičia taktiež často užívali alkoholické nápoje, obaja už zomreli.

V neposlednom rade sa súd zameral aj na možnosti nápravy u obžalovaného. Podľa výpovedí svedkov Y., ak obžalovaný nebol pod vplyvom alkoholu bol mierny, dokonca nápomocný, jeho správanie v rámci vzťahu s nebohou normálne. Podľa záverov znaleckého posudku č. 79/2021 je u obžalovaného tendencia k prenosovému vyjadreniu agresivity, ktorá sú vystupňovanou zložkou osobnosti avšak nie jej jadrovou črtou. Agresivita je u obžalovaného čiastočne zvratného charakteru za podmienky efektívnej liečby a už celoživotnej trvalej abstinencie. Za povšimnutie taktiež stojí aj istá snaha obžalovaného po náprave, ktorá vyplýva z toho, že v čase znaleckého skúmania (znalecký posudok č. 210/2021, č. l. 213) súhlasil z protialkoholickým liečením.

Berúc do úvahy zásadu individualizácie trestu, súd preto považoval za dôležité zamerať sa u obžalovaného na jeho pomery a možnosti jeho nápravy. S poukazom na vyššie uvedené a detailne rozobraté okolnosti, ktoré súd bral do úvahy by preto ukladanie trestu odňatia slobody v rámci základnej trestnej sadzby bolo pre obžalovaného neprimerane prísne a na zabezpečenie ochrany spoločnosti postačuje aj trest odňatia slobody kratšieho trvania v spojení s ústavným ochranným liečením protialkoholickým, preto súd vzhľadom na ustálenú rozhodovaciu prax po vyhlásení viny obžalovaného v zmysle §257 ods. 1, písm. b) Tr. por. postupoval analogicky ako v konaní o dohode o vine a treste v zmysle §39 ods. 4 Tr. zák. a uložil obžalovanému trest odňatia slobody mierne pod dolnú hranicu trestnej sadzby v trvaní 17 rokov a 8 mesiacov. Takýto trest považuje súd za dostatočný tak z hľadiska generálnej ako aj individuálnej prevencie.

Keďže v danom prípade ide o páchateľa, ktorého súd odsudzuje pre obzvlášť závažný zločin a pre takýto prípad v súlade s ust. § 48 ods. 3 písm. b) Trestného zákona by ukladaný trest mal byť vykonávaný v ústave na výkon trestu odňatia slobody s maximálnym stupňom stráženia, na druhej strane však súd mal za to, že prihliadajúc na osobnosť a mieru narušenia páchateľa bude jeho náprava lepšie zaručená aj za okolnosti, že ukladaný trest bude vykonávať v miernejšom režime, preto súd v intenciách ust. §48 ods. 5 Tr. zák. analogicky použitého ako pri rozhodovaní v konaní o dohode o vine a treste, rozhodol o tom, že zákonom sledovaný účel trestu bude dosiahnutý jeho výkonom v ústave na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia berúc do úvahy predovšetkým skutočnosť, že obžalovaný v minulosti ešte nebol vo výkone trestu odňatia slobody a súbežne uložené ústavné liečenie protialkoholické, ktoré bude v zmysle §74 ods. 1 Tr. zák. vykonávané po nástupe výkonu trestu odňatia slobody v ústave na výkon trestu.

Zároveň v zmysle záverov znaleckého posudku z odvetvia psychiatrie č. l. 212 je zrejmé, že znalkyňa vzhľadom na alkoholovú závislosť odporučila obžalovanému uložiť ochranné protialkoholické liečenie ústavnou formou, čomu súd plne vyhovel.

Zároveň súd uložil obžalovanému aj trest prepadnutia veci - kuchynského noža, nakoľko išlo o vec, ktorá bola použitá na spáchanie trestného činu a vlastníkom tejto veci sa stáva štát.

Keďže súd uznal obžalovaného vinným z obzvlášť závažného zločinu vraždy podľa § 145 ods. 2 Tr. zák., obligatórne mu uložil ochranný dohľad v trvaní 1 roka.

Čo sa týka náhrady škody - nemajetkovej ujmy, tak k tejto súd zaviazal obžalovaného voči maloletému poškodenému D. Š., s tým, že tu súd použil zákon č. 274/2017 Z. z. o obetiach trestných činov v spojení so zákonom č. 663/2007 Z. z. o minimálnej mzde. Súd vychádzal zo zákona o obetiach trestných činov č. 274/2017 Zb. zákonov a to konkrétne z § 12 ods. 2 tohto zákona, z ktorého vyplýva, že ak bola trestným činom spôsobená smrť a je len jedna pozostalá obeť násilného trestného činu, ktorá bola odkázaná výživou na zomretého, má nárok na vyplatenie odškodnenia vo výške päťdesiatnásobku sumy mesačnej minimálnej mzdy platnej na obdobie kalendárneho roka, v ktorom došlo k spáchaniu trestného činu.

V zmysle §2 ods. 1, písm. d) bod 1., z. č. 274/2017 Z. z. sa za obeť násilného trestného činu, ktorá si môže uplatniť odškodnenie v zmysle §12 ods. 2 tohto zákona, považuje pozostalý rodič po zomretom až v prípade ak niet pozostalého dieťaťa po zomretom. Z tohto dôvodu súd tento nárok nemohol priznať a preto odkázal nárok na náhradu nemajetkovej ujmy (odškodnenie) matky pozostalej, p. Y. U. na civilný proces.

Preukázanie zvyšku vyššie uvedeného nároku na náhradu škody z titulu spôsobenej nemajetkovej ujmy, uplatnený v prípravnom konaní poškodenou Y. U. ako aj mal. D. Š., by si podľa názoru súdu vyžadovalo rozsiahlejšie dokazovanie, predovšetkým aj znalecké skúmanie nepochybne devastujúceho následku spáchaného trestného činu na životy poškodených, čo však presahuje potreby a zámer trestného konania, preto vo zvyšku nepriznaného nároku súd poškodených odkázal na civilný proces. Poškodenej Y. však priznal náhradu škody vo výške 1.287 EUR, ako pohrebné trovy, keďže tento nárok bol riadne a včas uplatnený v prípravnom konaní.

Poučenie:

Proti rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní od
oznámenia rozsudku na
Okresný súd Košice I. Odvolanie má odkladný účinok (§ 306/2).
Odvolanie môžu podať:
- prokurátor pre nesprávnosť ktoréhokoľvek výroku (§ 307/1a) a to v neprospech i v prospech obžalovaného (§ 308/1,2). V prospech obžalovaného môže podať odvolanie aj proti vôli obžalovaného (§ 308/2)
- obžalovaný pre nesprávnosť výroku, ktorý sa ho priamo týka (§ 307/1b) a to len vo svoj prospech (§ 308/2)
- príbuzný obžalovaného v priamom rade, jeho súrodenci, osvojiteľ, osvojenec, manžel a druh (pre nesprávnosť výroku, ktorý sa priamo týka obžalovaného), a to len v jeho prospech (§ 308/2)
- zákonný zástupca obž. opatrovník obž. a obhajca obžalovaného pre nesprávnosť výroku, ktorý sa priamo týka obžalovaného, a to len v jeho prospech. Ak je obž. pozbavený spôsobilosti na právne úkony alebo ak je jeho spôsobilosť na právne úkony obmedzená, môžu podať odvolanie v prospech obž. i proti jeho vôli (§ 308/2)
- štátny orgán starostlivosti o mládež pre nesprávnosť výroku, ktorý sa priamo týka mladistvého obžalovaného a to len v jeho prospech a to aj proti jeho vôli (§ 345/1)
- poškodený, ktorý uplatnil nárok na náhradu škody, pre nesprávnosť výroku o náhrade škody (§ 307/1c), a to v neprospech obžalovaného (§ 308/1). Ak je poškodeným právnická osoba, odvolanie môže podať len osoba oprávnená konať za právnickú osobu (§ 68)
- zúčastnená osoba pre nesprávnosť výroku o zhabaní veci (§ 307/1d), (§ 45/1)